

”Yhdes yksin” ; kirjoittanut *Vesa Petäys*

Opettavaiseksi tarkoitettu näytelmäteksti. Nuorille ja henkisesti nuorille, 3 näytöstä.

Henkilöt, noin 15 -vuotiaita valveutuneita koululaisia:

Tytöt: **Veera** (*Minä -kertoja*) & **Tuula** (hänen kevytmielinen ystävänsä)

Pojat: **Tatu** (uskonnollinen tyyppi) & **Viki** (hänen maailmallinen kaverinsa)

I näytös

(*Syksyllä kouluvuoden alkaessa, välitunnilla koulun pihalla, tytöt etualalla, pojat sivummalla.*)

Veera (*itseksensä*): Ryhmätyö, mitähän siitä tulee? Onko yksi plus yksi sittenkin vain yksi, eikä yhtään enempää. Minun puumerkkini siihen meidän ryhmän ”*naimakirjaan*” joka tapauksessa on tultava näkyviin, kuin Nummisuutari-Eskon omat harakanvarpaat. Ja Tatusta on tultava timmi insinööri, vaikka syän rinnas märkänis.

Tuula: Mitä huono huokaa, onko liiaksi pantu paatinen taakka? Syysväsymystä?

Veera: Huoh ... Sitä tavallista elämäntuskaa vaan.

(*Pojat lähestyvät tyttöjä vähitellen, puhellen ensin keskenään.*)

Viki: Nyt Tatu otetaan ”*vastapuoleen*” eka taistelukosketus, ryhmä-**seksi**-työtä varten.

Banzai, keisarin puolesta! Ajattele Britanniaa ja flirttaile täyslaidallinen!

Tatu: Lähestymme heitä kunnioittaen ja rauhallisesti, platonisella viileydellä. Iisisti.

(*Pojat saapuvat tyttöjen luo.*)

Tatu: Hei tytöt, kiva tavata. Siitä koulun ryhmätyöstä varmaan pitäis keskustella.

Veera: Niin tosiaan, mistä aiheesta ja miten edetä? Onks hyvii ehdotuksii?

Viki: Voisko olla vaikka ”*Mikä sinusta tulee isona?*”

Tuula: Tatu on ainaski niin pitkä poika, että hänestä vois tulla poliisi.

Tatu: Aika pitkä olet itseksi – tytöksi - joten ala ite pollariksi, jos ala kiehtoo. Minusta on tultava pappi, niin äiti tahtoo. Ja niin sitten kai minäkin ... kai vissiin ...

Viki: Ei äidit sentäs ihan kaikkee tiedä, tai naiset ylipäätään. Heikompi sukupuoli!

Tuula: Heko heko. Ite oot heikko. Vai ootko muka joku alfauros?

Viki: Maasta se pienikin ponnistaa. Koko ei ratkaise, vaan se miten sitä käyttää!

”Yhdes yksin” ; kirjoittanut *Vesa Petäys*

Veera: Naiset on se ihmissukua vastuullisesti jatkava sukupuoli. Mutta ryhmätyöksi tarvitaan joku meidän ihan oma juttu.

Tatu: Tahdomme tietysti tehdä jotakin hyvää ja arvokasta. Skeidaa maailmassa on jo tarpeeksi. Valitaan kestävät arvot ja asenteet, esimerkiksi uskonto.

Tuula: Mä en kestä sen ussanmaikan paasaamista ja saarnaamista. En vaan kestä.

Viki: Entäs seksi? Mehän ollaan jo pian aikuisii. Kukat ja mehiläiset? Haikara?

Tuula: Joo joo. Sitähän tulee joka tuutista, korvat ja silmät täyteen. Ne jutut kyllä tiedetään, eipä olla kasvettu säkissä, eikä umpitynnyrissä.

Viki: No, urheilu sitte? Tai sosiaalinen media, Euroviisut ja SoTe -ratkaisu?

Veera: Tarvitaan tietysti yhteinen päätös joka sopii kaikille ryhmän jäsenille.

Tatu: Mutta täällä koulun pihalla tuskin pystyy asioita ratkomaan, tässä hälyssä ja sekasorrossa.

Viki: Joo, intiimi jutska olis parempi. Tosin ehkei ihan limakalvokontakti?

Tatu: Ehdotan ideoimiseen sopivaa aikaa ja ympäristöä, esimerkiksi illalla hautausmaalla, kappelin luona.

Tuula: Et oo tosissas! Siellä kuolleitten ruumiitten keskellä, kammottavaa! Yäks!

Viki: No toisaalta, voishan se toimia. Hyvä lähtölaukaus, silmiä avaava ja ajatuksia irroitteleva hyppy tuntemattomaan?

Tatu: Siellä perimmäisten kysymysten äärellä ihmisen mieli toimii kuin ... junan vessa. *”Kumpujen yöstä isät katsovat poikiaan.”*

Veera: Miksei hautuuma voisi olla hyväkin aloitus, sopii kokeilla. Me tarvitaan hyviä idiksiä. Joohan, jos ei sada? Pukekaa lämmintä päälle. Ja ehkä lamppu mukaan.

Tuula: No joo, ehdottomasti ehkä. Paas kattoon ny.

Viki: Voisin tuoda pullon isän jemmasta, lämmikkeeksi. Ihan fatsin ja mutsin luvalla! Viini on tunnetusti viisasten juomaa! *”Juodaan viinaa, tullaan viisaammiksi näin ...”*

(1. näytös loppuu)

II näytös

(*Hiljaisella autiolla hautausmaalla, kappelin lähistöllä, syksyisen illan hämärissä.*)

Veera (*itseksensä*): Onneksi tuli mukava ilma. Voi tämä toimiakin. Ainakin voi miettiä ja jutella yhdessä, kaikessa rauhassa. Meidän on saatava aikaan jotakin sellaista, jonka tosiaan kehtaa esittää koko luokan edessä vakavalla naamalla. Muuten menee kasvot ja katu-uskottavuus. Äikän maikka ei sääliä tunne, se korppikotka.

Tuula: Haa, siinähan sinä puuma-nainen olet! Ollapa täysikuu, niin ihmissudetkin tulis!

(*Pian pojat saapuvat.*)

Tatu: Täältä tullaan. Toivottavasti ei olla myöhässä.

Viki: Huuhdellaan ensin matkan pölyt kurkusta alas. Mehän ollaan jo melkein aikuisii. En tiä paljonko papan viinissä on prosentteja, mutta otetaan aluksi pienet ”*neuvoa antavat*”.

Tuula: Onks siinä tyrmäystippoja? Deittihuumetta? Jotaki kepposta?

Viki: Nou hätä, tämän pitäis kyllä olla ihan OK juotavaa. Ei ole myrkkyä. Samaa viinin erää on testattu ja henkiin jäätiin. Voin ottaa ekan huikan malliksi.

(*Kun Vikin isän kotitekoista viiniä on maisteltu.*)

Viki: Inspiroiva ympäristö? -KO, -KÖ? Pitäiskö meidän siis jutella uskonnosta, kuolleista, kummituksista, zombeista, hautakivien kaatelusta, satanismista, kuoleman jälkeisestä elämästä, sielunvaelluksesta, ... vai mistä?

Tuula: Eikös kummitukset oo sellaisii tyytymättömii, niinku joku linnan seinän sisään elävänä muurattu neito joka kuoli sinne. Tai joku muu jota ei ole haudattu siunattuun maahan.

Viki: ”*Mitä etsit rauhaton sielu?*” Hu-huu! Astu pimeydestä valoon. Lopeta haamuilu!

Tuula: Joo joo, meinaan vaan sitä että siunatulla maalla ei kai ole aaveita. Perimätiedon mukaan.

Tatu: Ei ole pakko puhua uskonnosta. Tarkoitin vaan et tää on hyvä työympäristö.

Veera: Kummituksista tuli mieleen rajatieto. Voisko meidän aihe olla sen kriittinen käsittely?

Tatu: Ai niinku UFO:t, maapallon ulkopuolinen elämä ja sen sellanen?

Veera: Maan ulkopuolisella elämällä ei kai ole tekemistä UFO -ilmiön kanssa. Luin että UFO:t on peräisin täältä maapallolta, eikä ulkoavaruudesta. ET on liian kaukana.

”Yhdes yksin” ; kirjoittanut *Vesa Petäys*

Viki: Niin ja menninkäiset, tontut, haltiat, peikot, keijut, pönthiittiset, vampyyrit, noidat, möhköfantit, Upponalle ...

Tuula: Itse olet yks höpönassu. Ja puutarhatonttu.

Tatu: Uskonto ei ole rajatietoo, mutta ... Humanoidit tarkoittaa UFO:n miehistöö. Moni aattelee että UFO:t on ”*Lentäviä Lautasia*”, eli vieraita avaruusaluksii, mutta ihan määritelmän mukaan **U.F.O.** on ”*Tunnistamaton lentävä esine*”, siis vaan jotakin tunnistamatonta ja lentävää, ei sen kummempi.

Veera: Eikä ”*tunnistamaton*” kai voi olla vieraan sivilisaation lähettämä miehitetty avaruusalus. Sehän olis kai silloin jo tunnistettu, tavallaan.

Viki: Se on vaan sanoilla jippoilua. Käytännös UFO tarkoittaa ihmisille jotaki käsittämätöntä, jotaki semmosta mitä täällä ei oo, tai ei ainaskaa järjen mukaan pitäis olla.

Tuula: Eipä näy UFO:ja, ei UFO -miehiä, ei haamuja, ei zombeja. Ei näy Joulupukkii, ei Petteri Punakuonoo. Ei ees tähdenlentoja, eikä tappajameteoriitteja.

Viki: No siis kuiteski. On valtavasti tarinoita yliluonnollisista ilmiöistä, UFO -sieppauksista, aistien ulkopuolista havaitsemista, ennustajia, parapsykologiaa ja ... vaikka ja mitä. Onko ne kaikki ihmiset siis umpihulluja, böbejä?

Tuula: Salaliittoteoriat on jänniä. Ne pistää kylmät väreet selkäpiihin. Totuus on kuulkaas katsojan silmässä, ei sitä muualla ole. Ei kaikkee voi koskaan tietää.

Tatu: Tiedemiehet jo kyllä kehittelee ”Kaiken teoriaa” ... ja ihan tosissaan ...

Viki: Just joo. Ihmisparkojen tulevaisuutta ei tiä kukaan, mutta fyysikoilla on pian teoriat ihan kaikkeen! Selvää ku pläkki.

Tuula: Mutta on paljon mitä ei oikeesti voi tietää. Eihän me voi tuomita muita ihmisii. He on sen rehellisesti itse kokeneet. Se on **heille** täyttä totta.

Viki: Jo antiikin filosofit tiesi **melkein** kaiken. Ja sitten ne kertoi siemennesteen kanssa kuumennetusta hevosen lannasta nousevista ”*pikku ihmisistä*” ja lammen pinnan usvasta ilmestyvistä oudoista olennoista, 100%:sella varmuudella.

Tuula: Hrrrr, kylmä täällä tulee, aivot jäätyy, intiimeistä ruumiinosista puhumattakaan.

Tatu: En usko että me päästään kaikesta yksimielisyyteen. Aihetta pitää rajata ja sopia yhteinen linja ryhmätyölle.

Veera: Niinpä, mutta täytyy jatkaa paremmalla ajalla. Mennään kotiin huilimaan. Moikka.

(2. näytös loppuu)

III näytös

(*Koulun valoisassa ruokasalissa, yhdessä pareittain ruokapöydän ja aterian ääressä istuen.*)

Tuula: Ammatinvalinta on aivan sairaan hankalaa. Mistä sen muka vielä tietää mitä elämällä tekee? Em mä ainaskaan.

Veera: Hätäkös tässä, ehtii kai sitä. Ja voihan aina vaihtaa uraa jos halua. Esimerkiksi Tatu vois vaihtaa sen papin pakkomielteensä sujuvasti insinöörin ammattiin.

Tatu: En mä voi ruveta insinööriksi. Matikka on vaikeeta. Pappi minusta on tultava. Papin ei tarte derivoida ja integroida, vastaukset on jo valmiina siinä *Isossa Kirjassa*.

Veera: Höpön höpö. Sinä Tatu pyrit insinööriksi ja sillä sipuli. Voithan sä pitää uskontos, mutta äiti ei sun ammattias valitse. Insinöörin ei oikeesti tarte osata kaikkia differentiaali- ja integraalilaskennan yksityiskohtii, periaatteet riittää. Työssä ei lasketa kynällä ja paperilla. Koneet ja zydeemit hanskaa detaljit, isä kertoi. Ihminen ohjaa, koneet tekee työn.

Tatu: Voi huokaus. Pysähdy elämä, odota, meet liian kovaa. Mää ylikuormitun. Multa palaa käämit.

Viki: Mut mua vaivaa se ryhmätyön aihe. Ei kai me sentäs voi päätöksellä saarnata porukalle tiedettä! Astrologiaa ei pysty todistamaan täysin vääräksi. Ei voi todistaa ettei missään koskaan ole yhtään vaaleanpunaista yksisarvista.

Tuula: Yhdyn edelliseen puhujaan ... tai siis ainaski kannatan Vikiä. Ei me voi tietää kaikkee ihan 100-varmasti. Uskonnon vapauski tarkoittaa sitä, että voi vapaasti uskoa ... tai olla vapaasti uskomatta.

Tatu: Uskonto ja tiede ei ole ristiriidassa, paitsi Raamatun kirjaimellisessa tulkinnassa.

Viki: ... Ja Jeesuksen *neitseellinen* syntymä **neitsyt**-Maariasta?

Tatu: Eihän meidän tarte käsitellä herkkiä aiheita jotka herättää liian suuria tunteita. Eikä villeimpiä rajatiedon teorioita.

Tuula: Fundamentalismi, en diggaa, yök! Skaalan toisesta päästä voi myös karsia jotain pois, vaikka zombiet ja ihmissudet.

Viki: Ei tuomita ihmisii, sallitaan jengille vapaus uskoo, mitä kukin tahtoo. Antaa kaikkien komeitten kukkien kukkia.

Veera: No siis, mikä ryhmän aihe ja sen käsittelytapa sitten ikinä onkin, meidän on joka tapauksessa jatkettava.

Tatu: Hiljaa hyvää tulee ... Siis tarkotan että turha kiire pois.

”Yhdes yksin” ; kirjoittanut *Vesa Petäys*

Veera: Ei me voida vain kukin yksin hautoa omia ajatuksia ja sitten yks-kaks-yllättäen ryynätä yhdessä luokan eteen, kukin esittämään omaa muiden kanssa ristiriitaista tarinaansa. Se olisi karneaa, varma fiasko. Holokausti.

Tatu: Tarinoitten on oltava synkronissa. Meidän on puhuttava kuin yhdellä äänellä. Rönsyt pois. Tämä ei voi olla mitään stand-up -komiikkaa.

Veera: On sovittava kuka mitäkin sanoo. Lopputulos syntyy harjoittelemalla. Meillä on oltava yhteinen viesti, suurin yhteinen tekijä, vaikka omat mielipiteet ehkä erilaisia. Tiimityö on enemmän kuin joukko soolo-artistejä vailla yhteistä säveltä.

Tatu: Joukkuepelissä koko joukkue voittaa tai häviää. Yksi pelaaja ei peliä ratkaise, vaikka olis miten hyvä.

Viki: Joo, selvä se et tätä on työstettävä lisää, yhdessä. Rock, rauha ja rakkaus. Kyllä me kompromissi ja sovitteluratkaisu viel löyretään.

Tuula: Mutta joskus siitä on tultava valmis. Ehkä ei täydellinen, mutta lopullinen. Ei liian ahdasmielinen, mutta ei myöskään niin avoin että aivot putoaa ulos päästä.

Viki: Heh-heh. Syö ny vaan kuule flikka ruokas, ettäs kasvat ... pari metriä lisää.

Tuula: Ja Tatu, sinusta on tultava insinööri. Se on faktaa. Kiemurtelu ei auta.

Tatu: Joo joo. Rauha, rauha. Ehkä. Voi olla. Täytyy miettiä. Mä tartten tähän omaa aikaa ja tilaa hengittää. Kyllä elämä on hirveen vaikeeta. Jos olsin tämän tienny, niin en olis syntyny olleskaa.

Viki: Rennolla vartalolla vaa. Soromnoo, kyl elämästä selvii sen minkä tartteeki. ”No *problemo*”, sano Raaka-Arska.

Tatu: Mutta miten tämän selittää **äitille**? Mää voin joutuu tiskivuoroon moneksi viikoksi. Direktiivit paukkuu, sanktiot iskee.

Veera (itseksseen): Mihin tämä hullu maailma joutuiskaa ilman meitä määrätietoisia naisia. Vielä tästä hyvä tulee, kun fundeerataan ja resuneerataan. Ja pappi Tatusta tulee vain mun kuolleen ruumiini ylitse. Se kuuluisa ***Insinöörin Ilme*** on hälle passeli tavoite ja päämäärä. Kyllä näin on jämpä!

(Loppu)